

CENTAR ZA EKOLOGIJU I ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

Primena novih propisa iz oblasti upravljanja otpadom, sa posebnim osvrtom na industrijski otpad

Savet centra za ekologiju i zaštitu životne sredine Regionalne privredne komore Pančevo je održao 03.12.2009. godine sednicu u proširenom sazivu na temu "Primena novih propisa iz oblasti upravljanja otpadom, sa posebnim osvrtom na industrijski otpad". Sednica je na inicijativu HIP Petrohemije održana u ovoj fabrici, a realizovana je u saradnji sa Ministarstvom za zaštitu životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije i preduzećem HIP petrohemija – Služba zaštite životne sredine.

Rešavanje otpada je tema čak nekoliko zakona, koji su nedavno usvojeni i čija nas primena čeka u narednom periodu.

Važeću zakonsku regulativu republici Srbiji u ovoj oblasti je predstavila Radmila Šerović, šef Odseka za upravljanje komunalnim i posebnim tokovima otpada. Zatim je predstavila Zakonodavstvo EU u oblasti upravljanja otpadom.

Posebno su predstavljeni Zakon o upravljanju otpadom i Zakon o ambalaži i ambalažnom otpadu.

Istaknuti su principi i načela na kojima se zasniva upravljanje otpadom:

1) Načelo izbora najoptimalnije opcije za životnu sredinu: izbor najoptimalnije opcije za životnu sredinu je sistematski i konsultativni proces donošenja odluka koji obuhvata zaštitu i očuvanje životne sredine

2) Načelo blizine i regionalnog pristupa upravljanju otpadom: otpad se tretira ili odlaže što je moguće bliže mestu njegovog nastajanja, odnosno u regionu u kojem je proizveden, da bi se u toku transporta otpada izbegle neželjene posledice na životnu sredinu.

3) Načelo hijerarhije upravljanja otpadom: hijerarhija upravljanja otpadom predstavlja redosled prioriteta u praksi upravljanja otpadom:

- prevencija stvaranja otpada i redukcija, odnosno smanjenje korišćenja resursa i smanjenje količina i/ili opasnih karakteristika nastalog otpada;
- ponovna upotreba, odnosno ponovno korišćenje proizvoda za istu ili drugu namenu;
- reciklaža, odnosno tretman otpada radi dobijanja sirovine za proizvodnju istog ili drugog proizvoda;
- iskorišćenje, odnosno korišćenje vrednosti otpada (kompostiranje, spaljivanje uz iskorišćenje energije i dr.);
- odlaganje otpada deponovanjem ili spaljivanje bez iskorišćenja energije, ako ne postoji drugo odgovarajuće rešenje.

4) Načelo odgovornosti: proizvođači, uvoznici, distributeri i prodavci proizvoda koji utiču na porast količine otpada odgovorni su za otpad koji nastaje usled njihovih aktivnosti.

5) Načelo „zagađivač plaća”: zagađivač mora da snosi pune troškove posledica svojih aktivnosti. Troškovi nastajanja, tretmana i odlaganja otpada moraju se uključiti u cenu proizvoda.

Pojasnila je pojedine termine, koji se pominju u ovim zakonima, kao i vrste otpada, na koje se razvrstava otpad:

- komunalni otpad (kućni otpad);
- komercijalni otpad;
- industrijski otpad.

Otpad u zavisnosti od opasnih karakteristika koje utiču na zdravlje ljudi i životnu sredinu, može biti:

- inertni
- neopasan
- opasan

Posebna pažnja je posvećena upravljanju posebnim tokovima otpada:

- Upravljanje istrošenim baterijama i akumulatorima
- Upravljanje otpadnim uljima
- Upravljanje otpadnim gumama
- Upravljanje otpadom od električnih i elektronskih proizvoda
- Upravljanje otpadnim fluorescentnim cevima koje sadrže živu
- Upravljanje PCB i PCB otpadom
- Upravljanje otpadom koji sadrži, sastoji se ili je kontaminiran dugotrajnim organskim zagađujućim materijama, (POPs) otpad
- Upravljanje otpadom koji sadrži azbest
- Upravljanje otpadnim vozilima
- Upravljanje otpadom iz objekata u kojima se obavlja zdravstvena zaštita i farmaceutskim otpadom
- Upravljanje otpadom iz proizvodnje titan-dioksida
- Upravljanje ambalažom i ambalažnim otpadom

Pojašnjeno je koje su obaveze i odgovornosti proizvođača i vlasnika otpada, nadležnosti Republike, Pokrajine i lokalne samouprave, kao i način i mogućnosti finansiranja programa, projekata i drugih investicija iz oblasti upravljanja otpadom.

Govoreći o trenutnom stanju u upravljanju opasnim otpadom u Srbiji, R. Šerović je istakla da:

- Poseban problem je nedostatak infrastrukture za tretman i odlaganje opasnog otpada
- Ne postoji ni jedna deponija opasnog otpada u Srbiji
- Ne postoji ni jedno postrojenje za tretman opasnog otpada u Srbiji
- Opasan otpad se čuva na privremenim skladištima (neki od njih i po desetak godina) u krugu fabrika
- U Srbiji postoji 245 postrojenja za koja se, u skladu sa zakonom, izdaje integrisana dozvola.
- To su istovremeno i postrojenja koja stvaraju najveće količine industrijskog i opasnog otpada.
- Opasan otpad generišu i operateri koji ne podležu integrisanoj dozvoli. Zbog svoje brojnosti i širokog spektra delatnosti, ovi operateri stvaraju značajan deo opasnog otpada.

Neophodne hitne akcije su:

- Izgradnja postrojenja za tretman opasnog otpada jedan je od prioriteta Vlade Srbije, koji je zacrtan i u Odluci Saveta o principima

- Uspostavljanje sistema za bezbedno zbrinjavanje i upravljanje posebnim tokovima otpada (PCB, POPs, pesticidi, otpadna ulja, stara vozila, fluorescentne cevi, azbest, baterije i akumulatori, električni i elektronski otpad, hemikalije i dr.)
- Revizija Nacionalne Strategije upravljanja otpadom
- Nastavak harmonizacije nacionalne legislative sa Direktivama EU
- Implementacija ekološke politike i politike održivog razvoja

U nastavku sednice o načinu upravljanja industrijskim otpadom u HIP "Petrohemiji" govorio je Vlado Savić, rukovodilac odeljenja upravljanja otpadom u ovoj fabrici. Ova fabrika posebnu pažnju posvećuje upravljanju otpadom, koji se organizuje u skladu sa važećim procedurama i uputstvima sistema upravljanja zaštitom životne sredine (SRPS ISO 14001) i svim zakonskim i podzakonskim propisima, koji pokrivaju ovaj aspekt životne sredine.

U diskusijama je istaknut visok nivo prezentacije i značaj ovakvih događanja kao pomoć privredi u cilju pojašnjenja primene propisa i dalji kvalitetniji rad.